

Sammendrag Brynjulf Dalland 1-2

Brynjulf Dalland er født hjemme på gården på Tysnes i 1934. Der vokste han opp sammen med moren, besteforeldrene og onkelen. Foreldrene til moren bodde i Haugesund. Faren arbeidet for det meste i Amerika og var bare hjemme 3 måneder i året. Da han reiste med nest siste Amerikabåten mars 1939, skulle det ta 5 år før Brynjulf så ham igjen.

Moren til Brynjulf styrte gården. Også under krigen. Der hadde de det meste, melk, fløte, poteter og sauer. Brynjulf husker godt 9. april 1940. Det var masse snø, de laget snømann, snøballer. Hadde snøballkrig i krigen. Det var mange flyktninger som kom hjem med fjordabåtene fra Bergen under krigen, aller mest slekt. På Øvre Dalland hvor Brynjulf vokste opp, ble onkelen og familien hans innlosjert.

Det foregikk svartebørs på Tysnes under krigen. Ikke på garden på Dalland, men andre steder. Noen storbønder fikk tjukke pengebøker i nevene for varer, uten at tyskerne visste om det. Etter krigen ble alle pengene sanert og ekstrainntekten ble verdiløs. Merkene på saneringskortene hadde derimot verdi når det kom nye norske penger.

Under krigen var det matmangel, rasjonering og tvangslevering av råvarer. Papirmangel gjorde at samme brødposen ble brukt så lenge den varte, de vrenget konvolutter og brukte om igjen, limte sammen med mel og vann. Sko var vanskelig å få tak i, gikk mest i tresko. Skoreimer ble laget av vokset papir. Eller av ålskinn, som viste seg å skulle vare krigen ut. Brynjulf brukte ransel laget av vokset papp. Når den gikk i oppløsning allerede første året, laget bestemoren ransel av en oljetrøye. Da en av de digre sperreballongene slet seg løs, kom med vinden fra England og eksploderte på Vestrefjellet, endte flere i bygda opp med å gå med lyseblå silkeregnjakker. Til jul ga Brynjulf moren en rottefelle.

Brynjulf gledet seg til byturer til Bergen. Forstod ikke alvorret. De kjørte trikk, besøkte slekt på Helleneset og var i bryllup i Stortveit kirke. Onkelen hans var drosjesjåfør på Brattholmen på Sotra og var som en far for ham. Han fortalte mye, lærte ham opp. Han kjøpte også gaver til Brynjulf. Under krigen var Bergen mørklagt av blendingsgardiner og halve billys og gatelys med skjerm som lyste ned.

8. mai 1945 var Brynjulf på åkeren og satt poteter sammen med moren og en dreng. Plutselig kom det opp flagg uti bygden, de ante ingenting. Det var en stor dag, det var over. Alt var lov. Og moren lurte på hvordan det var gått med faren.